

ljudem, ki žró iz jasli družbe „Südmark“. To pa nas še reši in to je še mogoče.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

S tem, slavna skupščina, bi bili izvršili svoj nalog, podati Vam namreč nekak obris družbinega gibanja v pretekli upravni dōbi. A ne morem si kaj, da bi ne pristavil še nekoliko besed.

Stališče, katero zavzema družba sv. Cirila in Metoda, njej odkazano po pravilih, imel sem čast že opetovno povdarjati pri prejšnjih skupščinah, osobito markantno lani na Bledu. Le ponavljati bi moral tedaj rečeno. A tudi danes mora vodstvo povdarjati, da je v dosego povoljnega šolstva na Slovenskem, o drugih težnjah slovenskih nam v tej skupščini itak ni govoriti, to stališče jedino pravo. Če hočemo doseči vspehe, moramo se vsi kot en mož zbirati okrog zastave sv. blagovestnikov naših Cirila in Metoda. In ta zastava naša je — trobojnica. (Dobro!)

Da-si ne v barvah, vendar pa v bistvu jednako sta jo visoko vihtela že pred tisoč leti slovanska blagovestnika in čuda sta delala — krščanska omika je posijala med Sloveni; na praporu odsvita napis: vera, dom, cesar.

Kdor deluje pod trobojnico, deloval bo za slovensko šolstvo, v smislu naše družbe za krščansko in narodno vzgojo naše mladeži, deloval bo za versko šolo uprav v smislu naših vladik vedoč, da so oni sijonski čuvaji — varuhi vere in nrave. In žalostno bi bilo, gospōda moja, ako bi katoliški cerkvi ne zaupali, njej, katera ima skoro dvatisočletno zgodovino za seboj in je za omiko slehernega krščanskega naroda največ storila; njej, katera je bramba prave svobode, ne pa razposajenosti in prekućije, katero kot tako preslavlja veleumi in zgodovinarji veščaki; njej, katera ne gleda toliko na obliko in način podučevanja, ker metodična stran se v raznih dōbah spreminja in nihče ne more absolutno trditi, da ravno ta metoda je najboljša in najuspešniša, katera pa gleda na pravega duha, ki naj preveva ves poduk in vso vzgojo in to je versko in pravni duh po nauku Kristusovem. Če zgreši naše šolstvo ta smoter, potem ne doseže ni družega.

Kdor deluje pod trobojničnim geslom, postavil bo vse svoje moči za narodno šolstvo. Gospōda, ni vse jedno, kdo in kako podučuje našo mladež. Zgodovina našega šolstva spričuje, da kakorkoli se je urejevalo, zmir se je stvar sukala tako, da je materinščina na boljem, njej se morajo slednjič klanjati vsi predmeti, še celo verouk, ki se pač ne bi smel predavati drugače, nego v materinem jeziku dotičnih uencev. Zoper tak pedagogiški nonsens se moramo

vzdignuti vsi Slovenci, kakor jeden mož. Naj se uči mladež tudi drugih jezikov, ker so jej potrebni, ali s tem ukom se jej ne sme zaduševati v srcu ljubav do domovine, ljubav do lastnega, če tudi majhnega in bornega naroda, da bi čislala le, kar vidi pri bogatejših narodih in hrepenela znajti se v njihovem okrilju ter se tako odtujila svoji materi. Slovenskega duha in slovenske zavesti manjka našemu šolstvu. Kar je dr. Rieger rekel pri letošnjem zborovanju češke šolske Matice, to velja tudi nam: „Materini jezik je kakor blagodejna rosa na mlada zelišča; šola z materinščino in šola z inorodnim jezikom sta si med seboj v tisti razmeri, kakor mati pa mačeha. Ali naj v očigled vsemu temu mirno gledamo, kako nam neprijatelj od vseh strani sili v deželo? Ali nam skušnja ne potrjuje, da se on ne prilagodi našim razmeram, marveč gleda, da se mi ravnamo po njem? Kdaj se bomo pač spametovali? Ljubezni do rodne zemlje nam naklada dolžnost, da pod trobojnico neumorno delujemo za svojo domovino in svoj narod. Vsak naj stoji na svojem mestu in vsak po svojem stanu naj dela na krščanski podlagi za blagor svojega rodū. Kar smo s težavo sozidali, tega z neslogo ne podirajmo ni z desne, ni z leve. — Držimo se vsi stare slovenske trobojnice! Branimo svoj dom in rod — bodimo vsi obmejni stražniki vsem neprijateljem slovenske stvari in soglasno zakličimo s pesnikom:

Nazaj!

Nobeno ped

Za celi svet

Ne damo več,

Ne damo preč.

Ne damo zemlje naše, —

Slovenske zemlje naše!

S tem sklepom, čč. skupščinarji, ločimo se v ljubezni širom naše domovine.

Gospodarske stvari.

Gnjiloba pri krompirji.

Po zimi rad gnjije krompir v hramih in kletéh, posebno še tedaj, kedar se zima pretrgava, da je sedaj hud mraz, sedaj pa južno vreme. Da krompir gnjije v tacem času, tega je kriva moča, ki se nareja pri njem.

Zoper to gnjilobo priporoča se apno in sicer negašeno. Tako apno se stolče v prah in zatem se potrosi krompir z njim. Še lažje pa se to izgodi, ako se položi po več koscev tega apna v kup krompirja, toda to se naj izgodi tako, da se apno ne dotika samo krompirja, ampak ovije se s slamo ali z listjem ali se pa dene v kak slab jerbas.

Apno vleče vlago na-se in s tem odtegne prvi pogoj gnjilobe. Zatem pa umori prah iz

apna glivice, ki tiče na vrhu krompirja ter za-
duši s tem nadalnje okuženje. V tem pa se
še ne izkazi tako apno po polnem, marveč je
še za rabo, za gnojilo na polji.

Razven apna še se rabi tudi žveplo za to,
da se prepreči gnjiloba pri krompirji. Hitro,
ko se je v jeseni krompir izpotil ter se jame
že sušiti, zažge se mala skledica navadnega
žvepla v kleti ali na tistem kraju, kjer se hrani
krompir. Ta žvepleni sopuh dela na krompir
in vduši glivice v njem, ki so izvirek gnjilobe.
To se doseže pa še tem bolje, ako se žveplo
zažge pod krompirjem, pod kupom krompirja.
To se pa more le izgoditi, ako krompir ne leži
na tleh, na zemlji, ampak na lesenem rožnji
ali tudi podu.

Kdor nima veliko krompirja, njemu je
treba še bolj na to paziti, da mu ne segnjije,
to mu pa je tudi mogoče; veliko lažje stori to
on, ker ga vkadi lahko jerbas ali locanjo za
locanjo in ga tako zavaruje zoper okuženje.
Ali tudi večim posestnikom se to svetuje, vsaj
pri semenskem krompirji. Ako mu tak segnjije,
lahko pride s tem v veliko škodo, ali tudi ob
ves pridelek, vsaj obkrompir tiste vrste, ki jo
je hotel saditi, pa mu je segnjila.

Sejmovi. Dne 12. januarja v Šmarji, na
Planini in v Novi cerkvi pri Celji. Dne 14.
januarja pri sv. Filipu v Kozjanskem okraji.
Dne 15. januarja v Gradci in na Bregu v
Ptuji. Dne 17. januarja v Kapelah, pri sv.
Petru pri Radgoni in v Petrovčah.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Naša čitalnica) je pri-
redila na Silvestrov zvečer zabavo s tom-
bolo in petjem. Tomboli ste bili dve. Prva resna,
druga šaljiva. Obe ste donesli občinstvu primerno
število dobikov. Pesmi so se po šaljivi tomboli
povpevale in sicer 1. ženski zbor dva mešana
zbor in pet moških zborov. O polnoči je gosp.
dr. Gersak za novo leto vem navzočim sprožil
srčna voščila za novo leto v imenu čitalnice.
Njegovi posebni želji, naj bi se v Ormoži in
okraju neznosne razmere v novem letu na
korist vseh Slovencev zboljšale, pritrdili so vsi
navzoči. V nedeljo dne 11. t. m. je v Ormoži
po pozni maši seja kmetijske podružnice. Isti
dan popoldan po večernici občni zbor čitalnice,
kateremu sledi zvečer zabava s tombolo in
plesom. Vsi narodnjaki in prijatelji čitalnice
dobro došli.

Od Radgone. (Judovsko-liberalni
napredek.) Kakor znano, je društvo štajarskih
učiteljev vis. c. kr. deželnemu zboru prošnjo
doposlalo, naj blagovoli definitivnim podučiteljem
pripoznati doklade po letih službovanja. Vis. c. kr. deželni zbor je peticijo zavrgel, le

slovenski poslanci so stali na strani učiteljev.
To spet jasno kaže in spričuje „očetovsko“
skrb nemških liberalcev za vas učitelje, po-
sebnost na spodnjem Štajerji. Sicer vam radi
kličejo: „Učitelji, stojte vstrajno na naši strani,
bodite nam pomaganci, da ste nam vneti za
prave idejale, in se borite za prospeh prave
kulture, za pravo prostost, za napredek!“
— Kadar se pa obrnete pri svojih neugodnih
gmotnih okoliščinah do njih, da vam kolikor,
toliko stanje vzboljšajo, vam pa hrbet obračajo,
vas prezirajo in se delajo, kakor bi sploh nič ne
vedeli o naših težnjah. Učitelji, zapomnite si
to dobro! Pride čas, ko bodo liberalci vas po-
trebovali, tačas pa vi njim hrbet obrnite; ta-
krat pokažite, da veste, kje in kdo so vaši
pravi prijatelji!“ Učitelj.

Izpod Kapele. (Pogreb.) Četrtega dne
decembra pokopali smo ženo občno spoštova-
nega posestnika, večletnega občinskega pred-
stojnika in cerkvenega ključarja, Jakoba Brat-
koviča. Pokojnica je bila izgledna gospodinja
in vrla mati. Izredila je troje otrok. Srednji
izmed njih posvetil se je naukom. Njena is-
krena želja je bila videti ga stopiti pred oltar
Gospodov ter šlišati ga, ko zapoje angeljski
slavospev; „Gloria in excelsis Deo!“ Bog je
vslušal materine želje. Dne 17. julija pr. l. da-
roval je njeni sin Franc Bratkovič prvo sveto
mašo. Ko je vrhunec svoje pozemeljske sreče
doživela, mislila si je: sedaj pusti, Gospod, svojo
službenico v miru odpočinoti — In res hladni,
vlažni zimski čas jo spravi v postelj, iz katere
ni več vstala. Sin duhovnik jo obišče in ona
umrje. Hvaležni sin, katerega je nekdanj zaba-
vala pevaje v sladko spanje, zapoje ji crkveno
pesem, katera naj jo zaziblje v pokoj veko-
večni; „večna luč ji naj sveti“, odpevajo mu
duhovni bratje in vse ljudstvo, katerega se je
obilno zbralo, pritrdilo je sočutno: amen!

Od sv. Lenarta v Slov. gor. (Seja
okr. zastopa, nemčursko obnašanje.) Lani v
spomlad so bili v naš okrajni zastop
izvoljeni iz velikega posestva, kakor iz občin
enoglasno sami slovenski poštenjaki, toraj dvaj-
set po številu. Le trgeca Lenarški in Trojiški
sta si izbrala z malo izjemo najhujše sovražnike
našega jezika in slovenskega naroda. Ali to
njim ni zadosti, da imajo deset sedežev v okr.
zastopu in enega zastopnika v okr. odboru, po
homatijah, ovajah, sumničenju najveljavnejših
oseb okraja so se hteli še polastiti najvišje
časti in moči v okr. odboru. Ali ni se jim po-
srečilo, čeravno jih je pri tem počenjanji neki
visoki gospod v Mariboru podpiral do skrajne
meje. Ko so presvitli cesar g. Janeza Krautiča,
velikega posestnika na Malni, Juričevska fare;
za načelnika potrdili, pa so se nemčurskim pe-
telinom grebeni povsili in glas jim je zbežnil.
Novi postavno urejeni okr. zastop je toraj imel